

#Daadkracht

#Moed

#Autonomie

**Kan een vrolijke sfeer interesse, bereidheid
om te leren en motivatie bevorderen?**

Plezier

“Wat we met plezier leren, blijft ons altijd bij.”

Alfred Mercier [1816-1894]

#Daadkracht

#Moed

#Autonomie

Wat laat je ruimtelijk glimlachen?

Plezier

**Is het mogelijk om door het verplaatsen
van bestaande meubels verschillende
sferen te creëren?**

#Daadkracht

#Moed

#Autonomie

**Met welke elementen kan een
leeromgeving vrolijker worden gemaakt?**

Plezier

Waar zijn al kleine, voorbeelden zoals graffiti, posters en citaten te vinden die

Wie gaat daar voor zorgen?

#Daadkracht

#Moed

#Autonomie

**Hoe kunnen de bewegingsmogelijkheden
in uw klaslokalen/gangen en buitenruimtes
worden vergroot?**

Beweging

„Beweging maakt slim!”

Frieder Beck [*1971]

ACTION

#Daadkracht

#Moed

#Autonomie

Zorgt een rondje lopen door het gebouw of schoolplein wel voor voldoende beweging?

Beweging

Hoe kan je bewegen integreren in de ruimte?

Waar kan een veilige klimwand gemaakt worden? Glijbaan?

#Daadkracht

#Moed

#Autonomie

**Welke mogelijkheden bieden de
leeromgevingen om de talenten van
leerlingen te ontplooien?**

Talenten

“Kijk met de ogen van het kind, hoor met de oren van het kind, voel met het hart van het

Alfred Adler [1870 -1937]

#Daadkracht

#Moed

#Autonomie

Wat stimuleert levendigheid?

Levendigheid

**„Waar een enthousiasteling staat bevindt
zich de top van de wereld.”**

Joseph von Eichendorf [1788 -1857]

#Daadkracht

#Moed

#Autonomie

**Waar bevinden zich ruimtelijke en
persoonlijke vrije ruimte?**

Levendigheid

**Welke ruimtelijke aanpassingen kunnen het
“hart van de school” sneller laten kloppen?**

#Daadkracht

#Moed

#Autonomie

**Waar bevinden zich mogelijkheden om
zelfstandig te werken?**

Levendigheid

**Waar zou ruimte kunnen zijn voor graffiti,
krijt, muziek of improvisatie?**

#Daadkracht

#Moed

#Autonomie

**Is de verhouding tussen theorie en praktijk
evenwichtig?**

Levendigheid

“Praktijk zonder theorie is als rijden zonder te weten wat de bestemming is. Theorie zonder praktijk is als een kaart zonder wegen.”

Immanuel Kant [1724-1804]

#Daadkracht

#Moed

#Autonomie

**Wanneer worden leeromgevingen als
stimulerend ervaren?**

Levendigheid

Wat stimuleert lerenden en docenten?

#Daadkracht

#Moed

#Autonomie

Sluiten de inrichting en uitstraling van de ruimte aan bij de gewenste stimulans?

Levendigheid

“Kagan’s *Matching - Stretching - Celebrating* geldt zowel voor leren als voor de beleving van de ruimte!”

Teun van Wijk [*1954]

ACTION

#Daadkracht

#Moed

#Autonomie

Nodigt de ruimte uit tot spontaniteit?

Levendigheid

Waar zouden lege ruimtes gerealiseerd kunnen worden, waar “ALLES” alles mogelijk is?

#Daadkracht

#Moed

#Autonomie

Wat is urgent?

Besluiten

“Beter een slecht besluit dan geen besluit.”

Benjamin Franklin [1706 -1790]

#Daadkracht

#Moed

#Autonomie

Zijn er nieuwe protocollen of afspraken?

Besluiten

Welke randvoorwaarden moeten hoe dan ook in acht worden genomen?

Bij wie ligt de verantwoordelijkheid?

CARE

#Waarden

#Traditie

#Veilig

Waardoor voelen leerlingen, leerkrachten
en andere gebruikers zich op school op hun
gemak?

Thuisvoelen

Bestaat er binnen uw schoolcultuur begrip
voor thuisvoelen, geborgenheid en
veiligheid?

Houdt de ruimte rekening met verschillen in
talenten en interesses?

CARE

#Waarden

#Traditie

#Veilig

Is het entreegebied voor iedereen een groot
welkom?

Thuisvoelen

“Het maakt niet uit waar je vandaan komt, welke taal je spreekt, welke god je aanbidt, of je man of vrouw bent, jong of oud, als je hart open is en gevuld met liefde, ben je welkom hier.”

Oprah Winfrey [*1954]

CARE

#Waarden

#Traditie

#Veilig

Waardoor voel je je thuis in een
onderwijsruimte?

Thuisvoelen

Welke rol speelt de lengte van het verblijf op een schooldag? Zijn er bijvoorbeeld om je even terug te trekken?

CARE

#Waarden

#Traditie

#Veilig

Worden culturele achtergronden erkend?
Hoe zijn ze in de ruimte aanwezig?

Thuisvoelen

“Wanneer we een ruimte creëren die mensen uitnodigt en aanmoedigt om te zijn wie ze zijn, nodigt het hen uit en moedigt het hen aan om het beste van zichzelf te brengen.”

CARE

#Waarden

#Traditie

#Veilig

Zijn er risico's die kunnen worden geminimaliseerd door middel van uitrusting of pedagogische aanpak, zodat er meer vrijheidsgraden mogelijk zijn?

Veiligheid

**“Veiligheid is een gemoedstoestand.
Als je je veilig voelt, ben je veilig.”**

Tom Clancy [1947-2015]

CARE

#Waarden

#Traditie

#Veilig

Wat zorgt voor veiligheid in een ruimte?

Veiligheid

“Mensen leven in een wereld van vermoedens... van geheimen... van onzekerheden.”

John Dewey [1859 - 1952]

CARE

#Waarden

#Traditie

#Veilig

Welke objectieve veiligheidscriteria moeten
in acht worden genomen?

Veiligheid

Met welke kleuren, materialen, geuren, geluiden, tastzin, regels... wordt veiligheid geassocieerd?

Zijn er op dit punt verschillen tussen leerlingen, docenten, niet-onderwijzend personeel en andere gebruikers?

CARE

#Waarden

#Traditie

#Veilig

Wanneer of waar worden
veiligheidsvoorschriften door ons beperkend
of hinderlijk ervaren?

Veiligheid

Zijn de huidige voorschriften nog wel up-to-date en passend?

Welke veranderingen zouden de belemmeringen tot een minimum kunnen beperken?

CARE

#Waarden

#Traditie

#Veilig

Waar zijn er grijze gebieden te ontdekken als het gaat om het onderwerp veiligheid?

Veiligheid

Hoe zou de veiligheid in de grijze zones kunnen worden verhoogd door middel van ontwerp of gewijzigd ruimtegebruik?

CARE

#Waarden

#Traditie

#Veilig

Waarom zijn de waarden van uw schoolcultuur te herkennen?

Waarden

“Waarden zijn als vingerafdrukken. Niemand heeft dezelfde, maar je laat ze achter op alles wat je doet.”

Elvis Presley [1935-1977]

CARE

#Waarden

#Traditie

#Veilig

Welke culturele tradities zijn in uw school aanwezig?

Waarden

“Culturele diversiteit is de rijkdom van onze wereld en moet worden gekoesterd en gevierd, want het is door deze diversiteit dat we groeien en leren.”

Kofi Anan [1938-2018]

CARE

#Waarden

#Traditie

#Veilig

Hoe draagt de vormgeving van een ruimte
bij aan een gevoel van welbevinden?

Welbevinden

“Design gaat niet alleen over hoe iets eruitziet en aanvoelt. Design gaat over hoe het werkt.”

Steve Jobs [1955-2011]

CARE

#Waarden

#Traditie

#Veilig

Waardoor voelen docenten en leerlingen
zich op hun gemak?

Welbevinden

Wat helpt bij het verminderen van stress?

CARE

#Waarden

#Traditie

#Veilig

Hoe kan de akoestiek van ruimtes verbeterd worden?

Welbevinden

“Een goede akoestiek is de stille kracht
achter een succesvolle ruimte.”

Julian Treasure [*1957]

CARE

#Waarden

#Traditie

#Veilig

Hoe kan het binnenklimaat van ruimten verbeterd worden?

Welbevinden

Hoe kunnen de luchtkwaliteit en de temperatuur op een niveau worden gehouden dat bevorderlijk is voor het leren?

Welke kosteneffectieve maatregelen kunnen door leerlingen worden ontwikkeld?

CARE

#Waarden

#Traditie

#Veilig

**Wat kunnen planten en dieren bijdragen
aan de kwaliteit van de leeromgeving?**

Welbevinden

**“Kijk diep in de natuur, en dan zul je alles
beter begrijpen.”**

Albert Einstein [1879-1955]

CARE

#Waarden

#Traditie

#Veilig

Heeft de situering, kwaliteit en logo van de toiletten gevolgen voor het pedagogisch klimaat?

Welbevinden

“Reinheid en orde zijn niet zaken op zich, ze zijn de fundamenteën voor het ontwikkelen van sereniteit en zelfrespect.”

Julia Cameron [*1948]

CARE

#Waarden

#Traditie

#Veilig

Hoe kan de ruimte op school invloed hebben op pestgedrag?

Welbevinden

**“Een positief leerklimaat kan bijdragen
aan het verminderen van pestgedrag.
Het ontwerpen van een inclusieve en
ondersteunende schoolomgeving is daarbij
van essentieel belang.”**

Susan Swearer [*1971]

CARE

#Waarden

#Traditie

#Veilig

Hoe worden inspirerende mensen,
rolmodellen, alumni zichtbaar gemaakt in
de school?

“De invloed van een goed rolmodel kan nooit worden onderschat; door hun voorbeeld inspireren ze anderen om het beste in zichzelf te ontdekken en te ontwikkelen.”

Nelson Mandela [1918-2013]

CARE

#Waarden

#Traditie

#Veilig

Welke mogelijkheden zijn er op school voor vieringen, herdenkingen en rituelen?

Wat zijn de feesten, gebruiken, tradities op school, in de buurt of in de stad?

CARE

#Waarden

#Traditie

#Veilig

Hoe wordt de geschiedenis van de school of de locatie zichtbaar gemaakt?

**“De geschiedenis is niet alleen het verleden;
het is het kompas dat we gebruiken om
onze toekomst te navigeren.”**

Maya Angelou [1928-2014]

CARE

#Waarden

#Traditie

#Veilig

Hoe kan het gebouw beweging stimuleren?

Gezondheid

“Fysieke fitheid is niet alleen een van de belangrijkste sleutels tot een gezond lichaam, het is de basis van dynamische en creatieve intellectuele activiteit.”

John F. Kennedy [1917-1963]

CARE

#Waarden

#Traditie

#Veilig

Hoe kan de inrichting van de ruimte
bijdragen aan het bevorderen van
gezondheid?

Gezondheit

“Een gezonde omgeving bevordert gezonde mensen en gezonde mensen zorgen voor een gezonde omgeving.”

Desmond Tutu [1931-2021]

CARE

#Waarden

#Traditie

#Veilig

Heeft de school een herkenbare identiteit en is dat aan het gebouw te zien?

Identiteit

**“Identiteit aan het gebouw is precies dat,
wat een volgende gebruiker er graag
meteen uit sloopt!”**

Herman Herzberger [*1932]

#Inclusief

#Menselijk

#Samen

Hoe kunnen we zorgen voor een respectvolle omgang met elkaar?

Gemeenschap

“We moeten niet alleen leren om te leven met elkaar, maar ook om te leven voor elkaar.”

Peter Marshall [1902-1949]

#Inclusief

#Menselijk

#Samen

Hoe wordt verbondenheid zichtbaar op uw instelling?

Gemeenschap

“Alleen door ons te verbinden en samen te werken kunnen we groeien en bloeien als individuen en als gemeenschap.”

Sonia Sotomayor [1954]

#Inclusief

#Menselijk

#Samen

Hoe wordt diversiteit zichtbaar in de ruimte?

Diversiteit

**“Gelijke kansen is niet dat iedereen een
appel mag plukken, maar dat de dwerg een
ladder krijgt.”**

Reinhard [Turre 1941 - 2019]

#Inclusief

#Menselijk

#Samen

Hoe inclusief is de inrichting van de school
voor mensen met speciale behoeften,
talenten of beperkingen?

Diversiteit

Waar kunnen zich hooggevoelige mensen tijdelijk terugtrekken in een prikkelarme omgeving? Binnen en buiten?

Kunnen hyperactieve mensen tijdelijk stoom afblazen? In alle omstandigheden?

#Inclusief

#Menselijk

#Samen

Hoe wordt de diversiteit van uw
schoolgemeenschap ruimtelijk
ondersteund?

Diversiteit

“Echte diversiteit is niet alleen hoe we verschillen vieren, maar ook hoe we verschillen gebruiken om iets nieuws te creëren en iets gemeenschappelijks te vinden.”

George Hosato Takei [1937]

#Inclusief

#Menselijk

#Samen

Worden alle verschillende aspecten en gebieden van diversiteit in beschouwing genomen?

Diversiteit

Welke gebieden zijn onderwijskundig en ruimtelijk al goed voor elkaar?

Hoe zit het bijvoorbeeld met neurodiversiteit of fobieën zoals hoogtevrees?

#Inclusief

#Menselijk

#Samen

Hoe verschillend zijn klaslokalen
vormgegeven?

Diversiteit

Is het interieur overal hetzelfde?
En hetzelfde opgesteld?

#Inclusief

#Menselijk

#Samen

Hoe kunnen mensen met hogere
ruimtebehoeften zich in de voorziening
passend, veilig en zelfstandig redden?

Diversiteit

Hoe kunnen onderwijsruimten zo worden ingericht dat looproutes geen overlast veroorzaken?

#Inclusief

#Menselijk

#Samen

Hoe wordt in de inrichting rekening
gehouden met democratie en
gelijkwaardigheid?

Participatie

“Echte participatie en democratie behoren tot de ervaringen die niet alleen theoretisch onderwezen kunnen worden. Om in mensen te kunnen groeien, moeten ze worden ervaren.”

Petra Regina Moog [*1958]

#Inclusief

#Menselijk

#Samen

“Hoe kan de leeromgeving zo ontworpen worden dat deze aandachtigheid bevordert?”

Aandacht

**“Zorgvuldig kijken staat telkens weer
tegenover het snelle oordeelsvermogen,
classificeren en beoordelen.”**

Horst Rumpf [*1930]

#Inclusief

#Menselijk

#Samen

Hoe kunnen de inrichting en de gebruikte materialen een bewuste en aandachtige benadering bevorderen?

Aandacht

Hoe wordt rekening gehouden met verschillen in lichaamslengte?

#Inclusief

#Menselijk

#Samen

Welke eisen stelt samenwerkend leren aan leeromgevingen?

Leren

“Samenwerkend leren vereist een omgeving waarin leerlingen worden aangemoedigd om met elkaar te communiceren, ideeën te delen en elkaar te ondersteunen bij het leren en oplossen van problemen.”

#Inclusief

#Menselijk

#Samen

Wat is nodig om leersituaties, snel, stil en gemakkelijk aan te passen?

Leren

Op welke manieren kunnen in elke ruimte nuttige voorbeelden [plattegronden, foto's, enz.] worden gegeven om verschillende manieren van gebruik van de ruimte aan te moedigen?

#Inclusief

#Menselijk

#Samen

Is bij de materiaalkeuze rekening gehouden met aanraakbaarheid en textuur?

Leren

“Touch heeft een geheugen.”

John Keats [1795-1821]

#Inclusief

#Menselijk

#Samen

Hoe kunnen uw samenwerkpartners zich thuis voelen in uw gebouw?

Verbinding

Waar zou er plaats zijn voor uw partners?

Waar maakt u gebruik van ruimte bij uw partners?

#Inclusief

#Menselijk

#Samen

Welke ruimten kunnen ook door anderen
gebruikt worden?

Verbinding

“Het toegankelijk maken van ruimtes voor gebruik door anderen kan dienen als een bron van creativiteit en innovatie, omdat verschillende perspectieven en ideeën samenkomen en elkaar kruisbestuiven.”

Amy Gutmann [*1949]

#Inclusief

#Menselijk

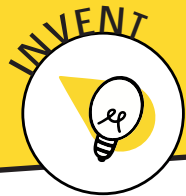
#Samen

Welke evenementen organiseert u voor uw school voor of samen met uw partners?

Verbinding

Waar zou een geschikte plaats kunnen zijn
voor een "evenemententent"?

#Vrijheid

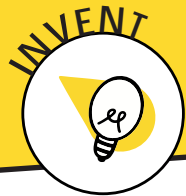
#Synergie

#Open Mind

Welke rol speelt het 4C leermodel [Critical Thinking, Communication, Collaboration, Creativity] voor de leeromgeving?

4-C's

Als de ruimte een leermiddel is, welke principes gelden dan zowel voor leren als voor de leeromgeving?

#Vrijheid

#Synergie

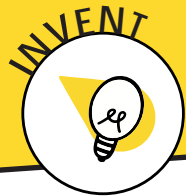
#Open Mind

Welke ruimtelijke elementen ondersteunen
kritisch denken?

4-C's

Welke vakgebonden elementen kunnen behulpzaam zijn?

Welke ruimtelijke elementen zoals whiteboards, prikborden en andere visuele hulpmiddelen kunnen leerlingen helpen om hun gedachten en ideeën te ordenen en te visualiseren?

#Vrijheid

#Synergie

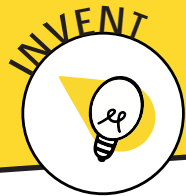
#Open Mind

Hoe kunnen leeromgevingen uitvinden,
knustelen en creativiteit aanmoedigen?

4-C's

“Matching, Stretching and Celebrating.”

Spencer Kagan [*1940]

#Vrijheid

#Synergie

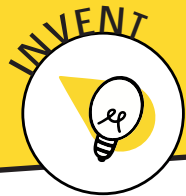
#Open Mind

Hoe inspireert de ruimte?

4-C's

Wat inspireert lerenden? En docenten?

Hoe kan de ruimte ons inspireren om groter te denken, onze talenten te ontdekken, omdat het ons uitnodigt om te experimenteren, risico's te nemen en onze creativiteit te uiten?

#Vrijheid

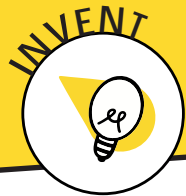
#Synergie

#Open Mind

Zijn alle werkvormen en sociale interacties die nodig zijn voor de verschillende lesplannen in de ruimte realiseerbaar?

4-C's

Waar zou meer flexibiliteit wenselijk zijn?

#Vrijheid

#Synergie

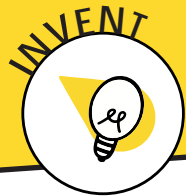
#Open Mind

Waar vinden echte goedegesprekken plaats
[statafels, koffiecorner, ...?]

4-C's

“De obsessie met meetbaarheid en prestatie is een vorm van nihilisme die het onderwijs tot een vacuüm heeft gemaakt waarin alleen meetbare feiten tellen.”

Gert Biesta [*1961]

#Vrijheid

#Synergie

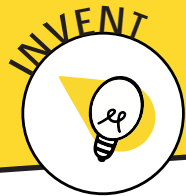
#Open Mind

Hoe kan de omgeving interactie en
betrokkenheid stimuleren?

4-C's

Hoe kan de ruimte ons op ons gemak laten
voelen en vrij om ideeën te delen?

Hoe kunnen in één ruimte tegelijkertijd
communicatieve en stille leerprocessen
plaatsvinden?

#Vrijheid

#Synergie

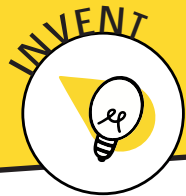
#Open Mind

Welke aanpassingen in de ruimte kunnen communicatie ondersteunen?

4-C's

Tijdens welke lesmomenten?

Waar kunnen ontmoetingszones tussen
generaties ontstaan?
Bijvoorbeeld leerling-docent?

#Vrijheid

#Synergie

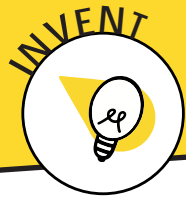
#Open Mind

Hoe kan kunst kan bijdragen aan de
kwaliteit van de leeromgeving?

4-C's

“De opkomst van krachtige Kunstmatige Intelligentie zal ofwel het beste of het ergste zijn wat de mensheid ooit is overkomen. We weten nog niet welke van de twee het zal zijn.”

Stephen Hawking [1942-2018]

#Vrijheid

#Synergie

#Open Mind

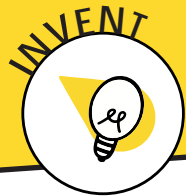
Hoe kunnen we het verleden eren en
verbinden met het heden?

Toekomst

“Leer van gisteren, leef voor vandaag, hoop op morgen. Het belangrijkste is om niet te stoppen met vragen stellen.”

Albert Einstein [1879-1955]

#Vrijheid

#Synergie

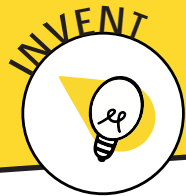
#Open Mind

Welke mogelijkheden biedt uw instelling om leer- en leersituaties te verbinden met alle zintuigen?

Toekomst

**Welke relaties en verbindingen zijn er tussen
binnen en buiten?**

#Vrijheid

#Synergie

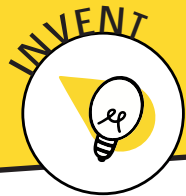
#Open Mind

Hoe kunnen klaslokalen en leerlandschappen elkaar versterken?

Toekomst

Hoe kan de wisselwerking worden versterkt
en uitgebreid?

#Vrijheid

#Synergie

#Open Mind

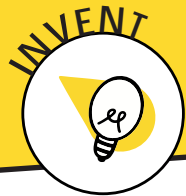
Wat betekent levenlang leren voor de ruimte?

Toekomst

“Het leven is als fietsen. Om je evenwicht te bewaren, moet je in beweging blijven.”

Albert Einstein [1879-1955]

#Vrijheid

#Synergie

#Open Mind

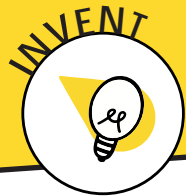
Waaraan kan je zien dat de school een
lerende organisatie is?

Toekomst

Waar krijgen essentiële kenmerken van lerende organisaties, zoals transparantie, participatie, zelforganisatie, ruimtelijk gestalte?

Is er ruimte voor pop-up activiteiten?

#Vrijheid

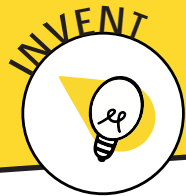
#Synergie

#Open Mind

Is elke ruimte van de school functioneel
gedefinieerd?

Toekomst

Zijn er ruimten zonder functie of heeft alles
een bestemming?

#Vrijheid

#Synergie

#Open Mind

Hoe denkt uw school na over
technologische, culturele, ecologische en
maatschappelijke veranderingen?

Toekomst

**“Onderwijs voor de geest zonder onderwijs
voor het hart is geen onderwijs.”**

Aristoteles [384-322 v.Chr.]

#Orde

#Helder

#Betrouwbaar

Hoe passen gebouwen, ruimtes en buitenterreinen bij het schoolprofiel?

Schoolprofiel

Wat is het schoolprofielen welke ruimten
krijgen daarom extra aandacht en
exposure?

#Orde

#Helder

#Betrouwbaar

Kan het gebouw zelf als leermiddel gebruikt worden?

Is het gebouw overal hetzelfde, of maak je
een ontdekkingsreis?

#Orde

#Helder

#Betrouwbaar

Welke pedagogische benadering
/ onderwijsvisie is zichtbaar in uw
leeromgevingen?

“Opvoeding is een zaak van het hart, en niet van het hoofd alleen.”

Johann Wolfgang von Goethe (1749-1832)

#Orde

#Helder

#Betrouwbaar

Welke voor iedereen geldende huisregels,
zijn aanwezig?

Hoe kunnen leerlingen betrokken worden bij de ontwikkeling van huisregels?

#Orde

#Helder

#Betrouwbaar

Zijn er ongebruikte ruimtes die kunnen worden opgewaardeerd tot leer- en lesruimtes met wat verf en een paar zitzakken?

Functionaliteit

“Door de ongebruikte ruimtes van een school om te vormen tot leeromgevingen, kunnen we niet alleen de functionele capaciteit van het gebouw vergroten, maar ook het creatieve potentieel van de studenten ontketenen.”

Sugata Mitra [*1952]

#Orde

#Helder

#Betrouwbaar

Hoe kan de ideale leeromgeving voor
biologieonderwijs worden beschreven?

Functionaliteit

Hoe kan de ruimte nieuwsgierig maken en
verwondering opwekken?

Wat zijn goede plekken voor planten en
dieren?

#Orde

#Helder

#Betrouwbaar

Hoe kan de ideale leeromgeving voor taalonderwijs worden beschreven?

Functionaliteit

Hoe kan de ruimte of de pedagogiek worden aangepast om de ruimte te optimaliseren voor luister-, begrips- en spreekoefeningen?

#Orde

#Helder

#Betrouwbaar

Hoe kan de ideale leeromgeving voor
kunstvakken worden beschreven?

Functionaliteit

Met welke verschillende media wordt gewerkt en hoe krijgen zij een logische plek in de ruimte?

Met welke andere ruimtes zijn er samenwerkmogelijkheden? Denk bijvoorbeeld aan Makerspace?

#Orde

#Helder

#Betrouwbaar

Hoe kan de ideale leeromgeving voor de maatschappijvakken worden beschreven?

Functionaliteit

Welke modellen/visualisaties (tijdlijnen, diagrammen, banners, enz.) kunnen worden gebruikt om complexe feiten in de ruimte met elkaar in verband te brengen en het begrip te vergemakkelijken?

#Orde

#Helder

#Betrouwbaar

Hoe kan de ideale leeromgeving
voor lichamelijke opvoeding worden
beschreven?

Functionaliteit

Hoe kunnen sporthallen worden
opgewaardeerd met media binnen en
buiten?

Hoe kan het recht doen aan de vele
verschillende vormen van beweging, sport
en spel?

#Orde

#Helder

#Betrouwbaar

Hoe kan de ideale leeromgeving voor muziekonderwijs worden beschreven?

Functionaliteit

**Welke eisen aan akoestiek/flexibiliteit/
multifunctionaliteit zijn belangrijk en
onmisbaar om alle les- en samenspeel
settings mogelijk te maken?**

#Orde

#Helder

#Betrouwbaar

Hoe kan ruimte voor vakoverstijgend
projectonderwijs worden ontworpen en
uitgerust ?

Functionaliteit

Waar moet je vooral over nadenken bij de koppeling tussen handwerk en digitaal?

Wie is verantwoordelijk?

#Orde

#Helder

#Betrouwbaar

Waar en hoe kan een studieruimte worden geïmplementeerd?

Functionaliteit

Hoe kan het gebruik worden georganiseerd
(wel/niet boekingsstelsel, begeleiding
door leerlingen, ...)?

#Orde

#Helder

#Betrouwbaar

Hoe staat het met de routing en vindbaarheid binnen en buiten het gebouw?

Vindbaarheid

Hoe is de route naar de administratie
duidelijk herkenbaar voor mensen die geen
Nederlands spreken?

#Orde

#Helder

#Betrouwbaar

Hoe is de bewegwijzering als je de school binnenkomt?

Vindbaarheid

Voor mensen die niet lezen kunnen?

#Succes

#Competitie

#Kansen

Hoe is de school verbonden met de wijk /
gemeente?

Kansen zien

„De school opent zich naar de stad.
De stad opent zich naar de school.”

Otto Seydel [*1945]

#Succes

#Competitie

#Kansen

Welke buitenschoolse leerplekken bieden kansen voor het onderwijs?

Kansen zien

Voor wie of wat kan de school zich
openstellen?

#Succes

#Competitie

#Kansen

Hoe weerspiegelt uw instelling de maatschappelijke veranderingen?

Kansen zien

Denk bijvoorbeeld aan technologische,
culturele en ecologische veranderingen.
Waar is dat zichtbaar?

Jan Rotmans [*1961]

“Instellingen moeten bereid zijn om te
veranderen en zich aan te passen aan de
maatschappelijke veranderingen, anders
lopen ze het risico om irrelevant te worden.”

#Succes

#Competitie

#Kansen

Hoe kan VR/AR voor iedereen ruimtelijk
toegankelijk kunnen worden?

Kansen zien

Welke wanden en plekken zijn geschikt te maken als 'green wall or blue screens for video opnames?

#Succes

#Competitie

#Kansen

Welke nieuwe ideeën heeft u om uw leeromgeving te optimaliseren?

Kansen zien

Zijn uw ruimtes modern en aantrekkelijk
uitgerust?

Wat zijn favoriete plekken?

#Succes

#Competitie

#Kansen

Hoe en waar ontstaat ruimte voor
ontdekkingen?

Mogen groeien

“Alle zeiden: ‘Dat kan niet.’ Toen kwam er iemand die dat niet wist en deed het.”

Hilbert Meyer [*1949]

#Succes

#Competitie

#Kansen

Waar kunnen avonturen worden beleefd-
fysiek - sociaal - virtueel?

Mogen groeien

Zijn er ruimtes voor wedstrijden of om boven
zichzelf uit te stijgen?

Is er ruimte voor romantiek?

#Succes

#Competitie

#Kansen

Waar zijn ontspannings- en activiteitsruimtes
te vinden voor docenten en leerlingen?

Mogen groeien

Komen ze overeen met leeftijd en
verschillende behoeften?

#Succes

#Competitie

#Kansen

Waar kunnen successen worden
gepresenteerd?

Trots

“De beste manier om anderen te inspireren is door het voorbeeld van succes te laten zien; het biedt hoop en motiveert anderen om hun eigen dromen na te jagen.”

Michelle Obama [*1964]

#Succes

#Competitie

#Kansen

Welke mogelijkheden bieden uw leeromgevingen om Game-based Learning op een eenvoudige manier te integreren in het vakonderwijs?

“Spel is de hoogste vorm van onderzoek.”

Albert Einstein [1879-1955]

#Succes

#Competitie

#Kansen

Welke ruimtes bieden een podium?

Waar zijn er presentatiemogelijkheden
binnen en buiten het schoolgebouw?

#Succes

#Competitie

#Kansen

Waar kunnen leerlingen het op een speelse manier tegen elkaar opnemen?

**“Spel is niet het tegenovergestelde van
werk. Spel is het tegenovergestelde van
depressie.”**

Brian Sutton-Smith [1924-2015]

#Succes

#Competitie

#Kansen

Welke ruimtelijke voorwaarden helpen om de uitdagingen van het onderwijs beter aan te gaan?

Veerkracht

**“We kunnen de wind niet veranderen, maar
we kunnen wel de zeilen anders zetten.”**

Aristoteles [384 - 324 v.Chr.]

#Succes

#Competitie

#Kansen

Welke inrichting van de ruimte zorgt voor
veerkracht?

Veerkracht

“Comfort is fijn, maar het leven begint aan het einde van je comfortzone”.

Neale Donald Walsch [*1943]

#Succes

#Competitie

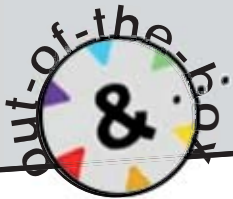
#Kansen

Welke extra mogelijkheden zijn er om uw plannen te financieren?

Kansen zien.

**“Doe één keer wat anderen zeggen dat
je niet kunt en je hoeft nooit meer op hun
grenzen te letten.”**

Martha Graham [1894-1991]

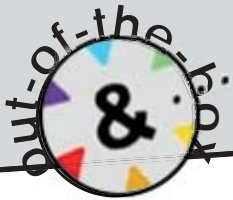
#... op de weg

#... out-of-the-box

Met welke kleine bouwkundige ingrepen
of projectideeën kan uw schoolgebouw
klimaat-efficiënt worden gemaakt?

**“Wij kinderen doen meestal niet wat
volwassenen zeggen. We doen het na.”**

Greta Thunberg [*2003]

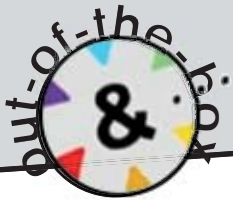

#... op de weg

#... out-of-the-box

Door welke maatregelen kunnen
onderwijsruimten beter bestand worden
tegen hittegolven?

Hoe kan de gevel worden vergroend?

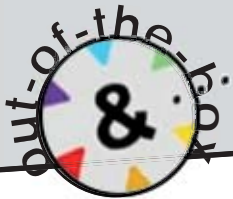
#... op de weg

#... out-of-the-box

Hoe kan de buitenruimte worden ontworpen om voldoende schaduw en koeling te bieden tijdens de zomermaanden?

“Natuur is geen plek om te bezoeken.
Het is thuis.”

Gary Snyder [*1930]

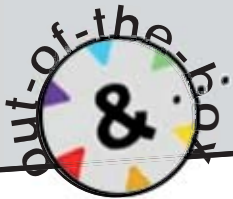

#... op de weg

#... out-of-the-box

Hoe kunnen gebouwen en buitenruimtes
bijdragen aan het vergroten van de
biodiversiteit?

Waar zou een geschikt gebied kunnen zijn voor een "Miyawaki" bos of "Tiny Forest"?

#... op de weg

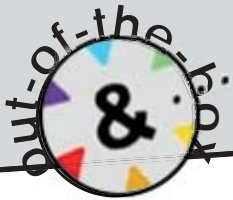
#... out-of-the-box

Welke subsidiemogelijkheden zijn er lokaal,
regionaal, nationaal of internationaal
waaraan uw instelling kan deelnemen?

voorbij 'n plaatrand

**“Doe één keer wat anderen zeggen dat
je niet kunt en je hoeft nooit meer op hun
grenzen te letten.”**

James Cook [1728 – 1779]

#... op de weg

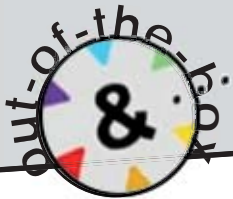
#... out-of-the-box

Welke ruimtelijke vereisten moeten in overweging worden genomen wanneer uw school de volgende ontwikkelingsfase ingaat?

voorbij 'n plaatrand

Welke ruimtelijke gebruikskoncepten moeten worden ontwikkeld voor bijvoorbeeld de papierloze school... de VRIJE DAG... Daltonbanden... school zonder huiswerk... vivariumschool...?

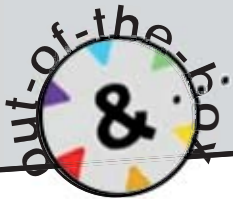

#... op de weg

#... out-of-the-box

Welke rol speelt onderwijs voor duurzame ontwikkeling binnen en buiten uw school?

Hoe worden circulariteit en het duurzaam gebruik van natuurlijke hulpbronnen besproken in het dagelijkse schoolleven?

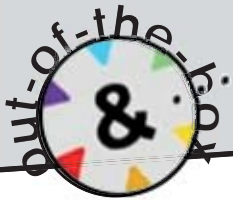
#... op de weg

#... out-of-the-box

Hoe reflecteert uw instelling op de technologische, culturele, ecologische en maatschappelijke veranderingen?

“Digitalisering wordt het decor van het dagelijks leven... het is slechts één aspect van een alomvattend transformatie- en schoolontwikkelingsproces.”

Felicitas Macgilchrist [*1975]

#... op de weg

#... out-of-the-box

Waar kunnen nieuwe technologieën voor iedereen toegankelijk zijn?

Hoe en waar kan bijvoorbeeld VR/AR op een laag niveau beschikbaar worden gesteld, zodat lerenden en leraren van elkaar kunnen leren?